

საქართველო

ხელის მოწერა და დაბეჭდილი გინცხადებანი მი-
ღება „საქართველო“ რედაქციისა და კანტორაში
რედაქციის განყოფილებაში, დილის 9-ს-მდე,
ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდებიან; დაუ-
ბეჭდავი წერილები და კორესპონდენტების
სულ არ იხილება; იხილება ერთი თვით მხოლოდ და-
წერილები და მოთხოვნანი.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება:
თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4. **თამაზაშვილი**
ფოსტის ადრესი: იტალიისა და
ფუნქციონირებს: საქართველოში და
კარტალოში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4. **15-73**

საქართველოს შიდა
ჩვეულებრივი სტამბის ქარხანა გვე-
რდზე პეტრიტი დილის 30 კაპ. უკანას-
კნელზე—20 კაპ. კავკასიის გარეშე მი-
ღებულ განცხადებათა უკან: სტამ-
ბის პეტრიტი 1 გვ. ელიტა 50 კაპ. 4-ზე
30 კაპ. ტექსტი—80 კაპ. საშუალოდ
განცხადება თითოეული ზომით 15×2
ლირს 8 მ.; 20×2 ლირს 8 მ., 25×2 ლირს
10 მ. 3 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ
ა. კალანდარის სტამბაში) გირ. მეტი.
თუ ვერაღ დაწერილი ლირს 2 მანეთი.

№ 11 / **სოციალ-დემოკრატიული პარტიის პროგრამული დოკუმენტი** / № 117

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

0866181 4, თბილისში მოწვეულ იქნება პირველი და დამფუძნებელი კრება ერთნაირ-დემოკრატიულ პარტიისა.

პირველი წეს-რიგი.

I. საპროგრამო საკითხები:

1. საქართველოს ავტონომია.
2. საქართველოს ტერიტორია.
3. საქართველოს ფინანსები.
4. საგარეო საკითხი საქართველოში.
5. ავტოკრატია და სარწმუნოებათა საკითხები საქართველოში.

II. საბაზისო საკითხები:

6. პოლიტიკური მომენტი: რევოლუცია, ომი და ზავი, ახალი მთავრობა, დამფუძნებელი კრება.
7. საქართველოს მთავრობის კრება და ოსმალეთის საქართველოს საკითხი.
8. საქართველოს საპოლიტიკო პარტიები და ერთნაირ-დემოკრატიული მოწყობა.

III. საორგანიზაციო საკითხები:

9. მოხსენება მთავარ კომიტეტისა.
10. მოხსენებანი ადგილობრივი კომიტეტებისა.
11. პარტიული პრესა.
12. არჩევნები.

ყრილობაზე გახაზვანი წარმომადგენელნი უნდა აირჩეს პარტიის ადგილობრივი წევრთა ხარით კრებებზე, უფრო ახ წევრზე თითო, ხადაც ახ წევრზე ნაკლებია, იქ ერთი წარმომადგენელი უნდა აირჩეს.

თუ პარტიის წევრთა ხარით კრების მოწვევა შეუძლებელი იქნება, წარმომადგენელს ადგილობრივი კომიტეტი აირჩევს.

სამ. მრ. აღმ. პარტიის მთავარი კომიტეტი.

12-708-10

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

პირველი უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ ივნისის 2, ხადაშის 8 საათზე, **მასაჟი მოგრიგებელ მოსაგათლის უბანში** (ტურინგის ქუჩაზე) **დანიშნულია მისი უბნის მცხოვრებ პარტიის წევრთა და თანამოაზრეთა**

საერთო კრება

კრების ხაგანი: საპროგრამო მოხსენება და კონფერენციის დღეებ-
ტების არჩევნები. **1-718-1**

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

პირველი უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ ხინგულ უბნის წევრთა და თანამოაზრეთა

საერთო კრება

დანიშნულია პარასკევს, 2 ივნისს, ხადაშის 7 საათზე თბილისის ქართულ გინცხადებანი შენობაში.

კრების ხაგანი: საპროგრამო და სორგანიზაციო საკითხები. კრების დასასრულს მოხდება დღეგატეხის არჩევნები პარტიის დამფუძნებელ კრებობაზე დასასრულებლად.

2-714-8

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

მეორე რაიონის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ თანამოაზრეთა წევრებთან ჩ.წერა ხსენებულს პარტიის შექმნილი შემდეგს ბინებზე: მეორე უბნის მეორეში, მამადავი-
თის სამრევლო სკოლა თაშინდის ქუჩა № 18, 10-12 საათამდე და ხადაშის-
თი 5-8 საათამდე, გზებზე „საქართველოს“ რედაქციაში დილის 10 საათამდე
შუადღის 2 საათამდე და ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი
საზოგადოებრივი განყოფილებაში, დილის 9 საათ. ხადაშის 6 საათამდე.

6-669-1

ქ. თბილისის ვაჭრობა-რეზერვუარის დამსახურებელი

აღმასრულებელი კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ კომიტეტის კანცელარია ამა ივნისის პირველიდან

გადავიდა

პუშკინის ქუჩაზე № 5, (საბურთაო კონტრეტის სადგომი) ტელ. 8-04.
კანცელარიაში ყოველ დღე, გარდა კვირა-უქმისა, ხადაშის 7/1-8/1 სა-
ათამდე კომისიის წევრთა მორიგობით. ეს მორიგობა დაწყებულია მოსამსა-
ხურებთან დამოკიდებულებების მოსაწესრიგებლად, განცხადებების მისაღებად
და მოხონებულთან პირად მოლაპარაკებისათვის.

3-719-1

არტიტიული თეატრი

პარასკევს, 2 ივნისს, 1917 წ. ქართულ ოპერეტის დასს მიერ მ. ჯან-
გვის და ხ. რევაზაშვილის მიხედვით წარმოდგენილი იქნება ცნობილი
ახალი ოპერეტა უ.-ბ. გაჯანგოვინა

არკინ-გალ-ალან

4 მოქ. თარგ. გ. გიგოვილისა
დიორეორი ნ. იზრაიელივი. — დახაზვის ხადაშის 8 ნახ. საათ.
ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში.) რ. ბ. ეფენდივი
2-668-2) გამგეობა:) ნ. ჩაგუნავა.

თბილისის ქართული გინცხადებანი გაგვა პოეზიისა

და საპროგრამო საგარეო

აცხადებს, რომ გინცხადებანი აქედან თვისუფალია შემდეგი ადგილები: რუსუ-
ლი ენის ერთი შტატის მასწავლებლისა, გერმანული ენის ერთი შტატის მას-
წავლებლისა, ფრანგული ენის შტატ გარეშე მასწავლებლისა, რომელსაც ექ-
ნება არა უმეტეს 18 გაკვეთლისა, კლასის დამრიგებლის ერთის თანამოაზრეთა
და საეკლესიო გუნდის ერთის ლტობისა. გაგვაგირი და პენსია შტატის
მასწავლებლებისა იქნება, რაც სახანო გინცხადებანი. შტატს გარეშე მასწავ-
ლებელი თვისუფალი წლიურ გაკვეთილს იღებს 70 მანეთს. კლასის დამრიგებ-
ლის თანამოაზრეთა წლიური გაგვაგირი 900 მანეთია, ხოლო საეკლესიო გუნდის
ლტობისა—300 მანეთი. თხოვნები მიიღება 20 ივნისამდე.

2-715-2

თბილისი, ივნისი 2.

დღევანდელი რუსეთი

რუსეთი განსაცდელშია გამოცხადებ-
ული. ამის აღარ ფარავს აღარც სო-
ციალისტი სკოპელევი, არც ბურჟუა-
ციონიკოსი პრესის ერთი მხარე ამტკიცებ-
ენ, რომ რუსეთი დანგრევის წინ
სდგას და მის დასახლება მოუწო-
დებენ ერის გაერთიანებულ ძალს.

ყველა ძალთა გაერთიანება სადღე-
ისო ლოზუნგით არის გამოცხადებული,
თუმცა ამასვე მოუწოდებენ მასწავ-
ლის, სოციალისტები რომ სამინისტროში

შევიდნ და რევოლუციის უზენესო-
ბას პარტიული უზენესობა ანაცვალებს.
სოციალისტებში ორი მიმდინარეობ-
და ებრძოდა ერთმანეთს: უკიდურეს-
ი ამტკიცებდნენ, რომ ყოველივე და-
თმობა და ბურჟუაზიისათვის შეროგება
აწარმოებს რევოლუციის თავის ლოზო-
კურ დასკვნამდე მისვლას და მოითხო-
ვდნენ დემოკრატიის და კიდევ უფრო
წინსვლად პროლეტარიატის დიქტატუ-
რას.

სოციალისტთა უმრავლესობა შეუ-
ძლებლად სცნობდა ამ პოლიტიკის
წარმოებას და შესაძლებლად სცნობ-
და ბურჟუაზიისათვის შეთანხმებულ
შუამდგომლობას, ვიდრე იგი რევოლუციის
მამოძიებელ ელემენტს წარმოადგენ-
და.

რევოლუცია კი, გამაგრებულ სათა-

გებს მოკლებული, ამ ბრძოლაში გან-
გრძობდა თავის მსვლელობას.
სოციალისტთა უმრავლესობამ შეს-
ძლო რევოლუციის ინტერესებისა-
თვის გაეშალათ თავისი პარტიული
ფორმები და ეგრძნობათ რევოლუციის
ინტერესები; მათ შესძლეს და გაე-
ძლებათ ეყუთ თავის თავზედ მარ-
ტელოზის პასუხისმგებლობაც აეღოთ.
მაგრამ ხალხის გულში უკვე ჩასვლია
პირველი ბრძოლის დამსვლელი საწე-
ლავე და დუცხრომელ უკიდურესთა გამ-
თვლელმა ატიტუტამ მაგრად მოიკიდა
ფეხი რუსეთის გულში.

პირველი ხმა კონსტიტუცია ამოი-
ლო, ბაგლიის ზღვის სანაგავადგრო
ქალაქი დროებით მთავრობის ქვედ-
ბარებას გამოეყო; კონსტიტუციის შე-
დგენებმა უარი განუცხადეს გენერ-
ლისათვის გაეყვანათ, ხოლო ქალაქის
მუშათა საბჭომ ერთად ერთ მთავრო-
ბათ თავისი თავი განაცხადა.
კონსტიტუცია აღიარა ძალა-უფლე-
ბა პეტროგრადის მუშათა საბჭოს,
მაგრამ ფაქტურად არც მას გაუწია
ანგარიში: კერესი-წერეთელიც ხომ
არა საბჭოს წევრები, მისი წინამძღო-
ლი არიან, მაგრამ მათს დასამზღებლ-
ად მისვლას, ხომ „ზღვანე სასიამო-
ნო სერიობა“ უწოდებდა.

კონსტიტუციის გამოსვლა ანარქიის
ყველაზედ მნიშვნელოვანი და უსაში-
ნელესი სიმპტომი იყო. ის, როგორც
იქნება დააწყებინა. დღევანდელმა დ-
პუტებმა უკვე დამამზღებელი ცნო-
ნები მოიტანეს, რომ კონსტიტუცია
მთავრობას დემოკრატიული და ადგი-
ლობრივი არჩეული კომისიის, მი-
ნისტრ-პრეზიდენტის წარუდგინა, მა-
გრამ კონსტიტუციის მიხედვით უკვე
სხვა ადგილები გაიტაცა სანარქოთ.
გენერალ შერბაჩევის ჯარში რამო-
დენიმე ნაწილმა უარი განაცხადა ბრ-
ძანებას დაქვემდებარებოდა, დააღუს-
ტეს აფიცრები და უფროსი. ნოვოლა-
დოვის პოლიც დღემდის განგრძობს
მტრის ჯართან „კომბას“ და სამხედ-
რო მინისტრის დატყვევებაც კი და-
ადგინეს. მოლშეიკები პრესაში და
საჯარო ქებას ასხამენ ამ „რევოლუ-
ციონერთა“ და დემუშეს ყოველ დღე
ახალ-ახალი ადგილებიდან მოაქვთ ამ
ანარქიის ცნობები.

რევოლუცია დღით-დღე ღრმადე-
ბა და პირველ ხანების მვიდობიან
სახეს თან და თან ამღვლეარებს.
ყოველი მხრიდან კი იმსხ, რომ
„რუსეთი განსაცდელშია“, მაგრამ ბე-
რი ჯეროვანთა ვერ აღაყვებს ამ დღე-
ვანდელ გართულბულ მდგომარეობას.

დახანსრულია სასა- გარტოლუსი

იყო დრო, როცა ყოველი უქმყო-
ფილება ძალმომრეობით თავდებოდა,
ყოველი დედა-ჩხუბითა და შტაქა-
ნით. გვიან და დრო, კაცობრიობამ თან-
დათან შეიწყო, რომ არის თანსარი-
მოვლენა, სადაც ფიზიკური შტაქა-
მსობა და უადგილო, სადაც შეიძლება
სისხლის დაღვრებად გადასვლას.
ხოლო დედა და უქმყოფილება, სა-
დაც შეიძლება გამოიკვლოს ფიზი-
კური შტაქა სიტყვური შტაქა-
მით, სისხლის დედა-უსისხლო ბრძო-
ლი.

ეს უსისხლო ბრძოლა არის დაგა
სასამართლოში.

აქაც ბრძოლა, აქაც არის თავისე-
ბური სამხედრო მზადება, თავდასხმა
და იერიში. ხედენ მსაჯულები და
მშვიდნი, დაკვირვებითა და ყურადღე-
ბით უყურებენ ამ უსისხლო ბრძოლის
განვითარებას. იმათ წინ გამოდიან
ლამაზად დანაშაულები ფიქრი, მსაჯე-
ლობა, მოსაზრებანი; მიღან მხნედა,
ეტყვიან მოწინააღმდეგე, ანგრევენ
მის თავშესაფარს და ხშირად გალა-
ბის ველზე გამოაჯვრებს ელეა.—ამ
ბრძოლაშიც იტის შიშის ზარი: დარა-
ზმულ ზარებს უკვე გარგებთ ფერი,
იხევენ უკან, მიზანი და იფანტე-
ბიან. გამოაჯვრება პრეზა მოპარდაპი-
რე. გარდა, უფრო დარაზმული, უფრო
ძლიერს, უფრო დამყარებულს სინი-
დისსა და სიმართლეს.

მასაჟადმე, ბრძოლის გადამწყვეტი

მომენტი არის სინიდისი და სიმართლე.
მარა რა არის სიმართლე? რა არის
სინიდისი? რა თქმა უნდა, არც სიმარ-
თლე და არც სინიდისი არ არის ბორც-
შესხმული არცნა, იგი იღვწილი ძა-
ლაა ბუნებისა, იგი—სულია, განთქმე-
ლი ადამიანის ცნობიერებაში, იმის
აღიარებას ყველა, ვხიარება ყველა, იმის
ხმას და ბრძანებას ცოტად თუ მე-
რად ემარჩილება ყველა. იგი წარმო-
ადგენს რეალურებას, მარა ეს რეალუ-
რება უსილგია და დაუპრობელი. ამიტომ
საკირო ხელოვნებად მისი მოწყობა
და წარმოადგენს ყოველთვის, როცა
არის მთავრობები რაიმე დედა ან უქმი-
ყოფილება, როცა არის საკირო გამო-
ირკვეს სიმართლე და დამყარდეს მვი-
დობიანობა. ვადასევედ ამ თვალსაზ-
რისით ნაფიქრ მსაჯულები და თქვენ
დამეთანხმებით, რომ სასამართლო
მართლა არის (ან უნდა იყოს) ხელო-
ვნურად მოწყობილი და წარმოდგენი-
ლი საზოგადოებრივი სინიდისი. აი ეს
სინიდისი არის ნამდვილი მსაჯული,
ამწინ-ამწინი ყოველ უფლებიერი
მოვლენისა, და გადამწყვეტი ყოველი
ადვისისა. მისთვის, მართალია, ის მოთ-
ხოვნილება, რომელიც მას ეთანხმება,
არ ამღვრებს და არ ამღვრებს მას,
რომელიც მისივე მოთხოვნილებაა. მის
მოთხოვნილება კი არის საზოგადო
მოთხოვნილება. თუ ეს საზოგადო სი-
ნიდისის მოთხოვნილება დაქვემდებ-
ებულია, იგი მშვიდია და წყნარი,
იგი არა სწებს, არა ჰშუთავს, მას-
სადამე მთელს საზოგადოებას ეტყევა
შეღვათი მშვიდობიან და თავისუფალ
გაბეზარებისა, გაშლის და აჰყვამ-
ისა—

ქნას მართლისა სამართლისა
ხედა შეიქმნება ნელადა.

მას სასამართლო არის ხელოვნურად
მოწყობილი საზოგადოებრივი სინიდი-
სი: იმის წინ იწყება ხოლო უსისხლო
ბრძოლა აზრისა და მსაჯულობისა. რის-
მი რაზმს მისდევს მწყობრად და გა-
ბედულად. ამ მოძირობას, ამ შეხლა-
შემიხლას უყურებენ ოცდა ოთხი თვა-
ლი საზოგადოებრივი სინიდისისა (თუ
ნაფიქრ მსაჯულთა რიცხვი თორმეტი),
და რა თქმა უნდა იმის არ გამოეპ-
რება რაიმე სიყალბე და სიკდლტე-
ბოლოს გამოაქვს თავისი განაჩენი,
რომელიც რა საკვირველია სრულბით
ეთანხმება საზოგადოებრივი სინიდისის
მოთხოვნილებას.

ანაიროდ ჩვენ თვალწინა გვაქვს შემ-
დეგი ელემენტები: მსაჯულები, მომ-
ჩივანი და მოპასუხე, ამ მსაჯულები,
ბოლომდეული და დანაშაუნი. იწყება
საქმის გარეგან, მსაჯულები, როგორც
ხელოვნურად შექმნილი საზოგადოებ-
რივი სინიდისი, ჩემად არიან და შეპ-
ყურებენ საქმის განვითარებას და მიმ-
დინარეობას. იმის წინ ორი შეურიგე-
ბელი და მოპარდაპი რე მზარეა, იწყე-
ბა ბრძოლა იმათ შორის, ბრძოლა
მხოლოდ უსისხლო, მხოლოდ სტიკე-
რი. ერთი თავისას ამბობს, მეორეც
—თავისას, ერას თავისი სახეტეში
მოჰყავს, მეორეც—თავისი, ერთს თავისი
სიწმინდობა, მეორესაც—თავისი. ორი-
ვე მზარეს გამოჰყავს თავისი დარაზ-
მული ჯარი მოსაზრებისა.

მაგრამ ანაირო ჯარის გამოყვანა
შეიძლება მხოლოდ ერთი. მხოლოდ
ერთი შეიძლება გაგვაგებნით მოპირ-
დაპირეს ჩვენი აზრი და სურვილი,
მხოლოდ ენის შეწყობით შეიძლება
ჩვენც გავიგოთ ჩვენი მოპარდაპი რე,
მისი სურვილი, მისი უფლებრივი პრე-
ტენზიის საფუძველი. კვლავ უფრო
მეტა მნიშვნელობა აქვს ერთს მსაჯუ-
ლობისათვის. აქ ენა არის ენა და ერთი
თი იარაღი, ერთად ერთი საშუალება
მისთვის, რომ განცნობა ჩვენც და
მისთვის საზოგადოებრივი სინიდისის,
რომ გაგვაგებნათ იმის წინ ჩვენი ფი-
ქრი და აზრი, ჩვენი უფლებრივი მსა-
ჯულება. აქ უნდა გადავხედო ერთმა-
ნეთს აზრი და განცნობა, შეგნება და
სინიდისი, ე. ი. ისეთი ელემენტები,
რომლისადა დღევანდელი ყოველი მარ-
თლმსაჯულება.

ამიტომ ენა, რადიუსი მისი ხმარე-
ბის და გაგერელებისა, მატერიალურად
საზოგადოების იმ ტერიტორიისა, სა-
დაც უნდა შესდგეს დემოკრატიისა-
ცია სამართლისა.

საყოველთაო სიძვირე დღით-დღე იზრდება. ამ სიძვირეს რასა-
კვირველია ვერ ასცდა გაზეთის გამოცემის საქმეც.
სულ მოკლე ხანში აწყობისა და ბეჭდვის ხარჯი ერთი-სამად
გადიდა, მოიმატა სხვა ხარჯებმაც. ამიტომ იძულებული ვართ,
დროებით გავედილოთ გაზეთის ფასი.

მისის ოციდან „საქართველოს“ თითო ნომერი
ლირს 10 კაპ.

ამისთანავე პირველ ივნისიდან მომატებული იქნება ხელის-მო-
წერის ფასიც. წლის ბოლომდე 1 ივნისიდან ელირება 10 მან., 3
თვით 5 მან., ხოლო ერთის თვით 2 მან.

ამ ხელის მოწერით, რომელ თაც გამოწერილი აქვთ უკვე გა-
ზეთი მთელის წლით, დამატებითი ფული არ გადახდებთ.

გაზ „საქართველოსთვის“ საჭიროა
კორექტორები
გამოცდილი, კარგი მცოდნე ქართული ენისა და სათა-
ნადო. განათლების ცენტრისა.

იკითხეთ გაზ. „საქართველოს“ რედაქციაში 10-2 ხადაშის.

სახელმწიფო ბანკის თბილისის კანტორა
საყოველთაოდ აცხადებს, რომ

თავისუფლების 5% სესხვა

ხელის მოწერის ვადა
1917 წ. გვათათვის 15-დის არის გადადებული.
მოურავის თანამდებობის დასასრულებელი კოკუშკინი.
3-716-2

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

საორგანიზაციო გიურო

ამით აცხადებს, რომ შინაის, 8 თბილისზე, ხადაშის 8 საათზე, დანიშნულია
ხარფუხის (V უბნის) მცხოვრებ პარტიის წევრთა და თანამოაზრეთა

კ რ ე ბ ა

(სუფ-სარქისის ქუჩა კიპრიზოვის სახლი № 48—განათლების სკოლაში)
კრებაზე განხილულ იქნება საპროგრამო და საორგანიზაციო საკითხები,
არჩეულ იქნება სარაიონო კომიტეტი და პარტიის კონფერენციის დღეებატეტი.
3-714-3

საქართველოს პროგრამული დოკუმენტი

მეორე კომარციული სასწავლებელი

დანიშნულია მისი უბნის მცხოვრებ პარტიის
წევრთა და თანამოაზრეთა

საერთო კრება

კრების ხაგანი: საპროგრამო მოხსენება და კონფერენციის დღეებატეტი
ტების არჩევნები. **1-718-1**

რეკოლუცია

დ ე კ ე მ ბ ი

ადამიანის და მოქალაქის ღირსების დაცვით

პარტიზმის, მისის 29. ადამიანის და მოქალაქის უფლებების დაცვა პეტროგრადის მთავრობის მოსალოდნელ ავიტაციებისგან აფრთხილება, ომის მიზანი აშკარაა: „ზავი უნდა იქონიოს, მაგრამ წარმართულობის მატარებელი; ზავი უკონტროლებელი, მაგრამ ზარალის ანაზღაურებით, და ხალხთა თვით გამოარკვევის უფლება.“

სამხედრო სასწავლებლების შესახებ

ახალი დადგენილება

პეტროგრადში, მისის 30. სამხედრო მინისტრის თანდასწრებით მომხდარ სხდომაზე დადგინდა: სამხედრო სასწავლებლებში და პრაპორანტთა შკოლებში უნდა ინიშნებოდნენ ისეთი პირნი, რომელთაც ორ-ორ თვით უმსაბურთაობა უნდა ჰქონდეთ და მასთან ერთად აღჭურვილი არიან შესაფერის სწავლა-განათლებლები.

საქართველოს სახელმძღვანელო ხაზების საქმე

კიშბა, მისის 30. სამხედრო-სახელგარო მინისტრი კერძო დეპუტატ იტყობინება გავით „ოკოპირება პრავდა“-ს ხელმძღვანელის, პორუჩიკ ხაუსტოვის განათავსებულს, თუ იგი მართო მინისტრის შეურაცხყოფისთვის დატესტული, რადგანაც თავისივე რუსეთში ყველას აქვს უფლება თავისუფალ მსჯელობისა. ჯერ-ჯერობით ხაუსტოვი დატესტულია, რადგან იგი შემოსენილ სატყულის გარდა სამხედრო ორგანიზაციებს შეიარაღებულ ძალითაც ემუქრებოდა.

სახელმძღვანელო ხაზების ავაციონორები

კრიტიკა

პეტროგრადში, მისის 29. მოსკოვში, მთავარსარდალ ბრუსილოვის ნებართვით დაიწყო სრულიად რუსეთის ავაციონორული კრიტიკა. საბჭოთა პრეზიდენტის მისამართით: მოსკოვი, როდესაც კრიტიკის ბუფარი, 17.

მუშათა კონფერენცია

პეტროგრადში, მისის 30. დღევანდელი მუშათა კონფერენცია, მორიგ საკითხებად დასაშლელი პეტროგრადის წარმომადგენლის საქმე, წარმოების კანტროლი და მოწოდებები, ბრძოლა უსაქმური მისის წინააღმდეგ და ომის შემდეგ წარმოების დემობილიზაცია. შრომის მინისტრმა სპეციალურად თავის სიტყვაში ხაზი გაუსვა იმას, რომ წარმოების კანტროლი და მოწოდებები რომელიმე კლასის საქმე კი არ არის, არამედ ეს სახელმწიფოს მოვალეობაა. მწირი მუშაობის და მუშათა შრომის მიზნად უთანხმოება სამედიცინო სამართლით უნდა გაიჩინოს და არა ძალადობით. ჩვენ სოციალურ რევოლუციის ხანაში ვცხოვრობთ—საბჭოთა პირთა ან ჯგუფთა გამარჯვებით არ გამოარჯევს. საფინანსო და სამეურნეო საქმის მართვითი დემოკრატია ვერ გადასწყვეტს, საჭიროა ყველა ქვეყნის დემოკრატის შეგება, ძალდატანება. შეერთებული ძალი უნდა გარდასწყდეს ომისა და ზავის საკითხით. კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტმა შედეგი რეზოლუცია მიიღო: სამეურნეო ცხოვრება დასაბუთებისგან ჩხინის მუშათა მიერ დაწესებული კანტროლი მრეწველობისა და სურსათის განაწილება. ამასთანავე ეს კანტროლი საფინანსო და ბანკის ოპერაციებზედაც პიროვნობებს. ეს კანტროლი კი მაშინ განხორციელდება, როდესაც ახალი სახელმწიფო მუშათა და ჯარისკაცთა ხელში გადავა.

შავი ზღვის ფლოტის დემოკრატია

მინსკი, ფრონტიდან დაბრუნდა შავი ზღვის ფლოტის დემოკრატია. ჯარმა მას დიდი თანაგრძობა აღმოუჩინა. ზოგიერთ ადგილებში ლენინის მომხრეებთან კამათი გამართეს. სიეროთი შთაბეჭდილება დამაკაყოფილებელია. დღევანდელი სამხედრო ასპარეზის უზენაესი გაემგზავრნენ.

უწესრიგობა ბრძოლის ველზე

პეტროგრადში, მისის 31. დროებითი მთავრობა აცხადებს, რომ ფრონტიდან მოსულია ცნობები, რომ იქ დიდი უწყობილობაა. ჯარის კაცები აღარ ემორჩილებიან უფროსებს, მოვალეობას აღარ ასრულებენ და თავისი ნებით სტრეფენ. პაპიციების დროებითი მთავრობა აცხადებს, რომ ყველა დამნაშავე სამართალში იქნება მიცემული.

ქაპოტკინის ჩახვდა პეტროგრადში

პეტროგრადში, მისის 30. დამის პირველ საათზე პეტროგრადში მომავალ თავად ქაპოტკინის სადგურზე დახვდნენ მინისტრები: კერენსკი, სკოპოლნი, ნეკრასოვი და სხვა და სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლები. კერენსკი სიტყვით მიესალმა ქაპოტკინს.

ტრუშკოვის ფინანსთა მინისტრების ახანაგად დანიშვნა

პეტროგრადში, მისის 30. სამიწად-მოქმედო მინისტრის ამხანაგად ტრუშკოვი, ფინანსთა მინისტრის ამხანაგად ინიშნება. ამიერიდან მან უნდა განაგოს საგლეხო და სხელმწიფო ზანკი, საერთო კრედიტის დაწესებულებათა და წვრილი კრედიტის საქმეები.

კერენსკის შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე

პეტროგრადში, მისის 30. კერენსკი, ფრონტიდან დაბრუნდა. მისი შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე დასაშლელია. მისი შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე დასაშლელია. მისი შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე დასაშლელია.

პეტროგრადში, მისის 30. დამის პირველ საათზე პეტროგრადში მომავალ თავად ქაპოტკინის სადგურზე დახვდნენ მინისტრები: კერენსკი, სკოპოლნი, ნეკრასოვი და სხვა და სხვა

ორგანიზაციების წარმომადგენლები. კერენსკი სიტყვით მიესალმა ქაპოტკინს.

ტრუშკოვის ფინანსთა მინისტრების ახანაგად დანიშვნა

პეტროგრადში, მისის 30. სამიწად-მოქმედო მინისტრის ამხანაგად ტრუშკოვი, ფინანსთა მინისტრის ამხანაგად ინიშნება. ამიერიდან მან უნდა განაგოს საგლეხო და სხელმწიფო ზანკი, საერთო კრედიტის დაწესებულებათა და წვრილი კრედიტის საქმეები.

გაქრება-მრეწველობის მინისტრის თხოვნა

პეტროგრადში, მისის 29. გაქრება-მრეწველობის მინისტრი მოითხოვს დროებით მთავრობისგან მოწოდებით მიმართვის ციმბირის მუშებისადმი, რადგან ნახშირის დაუქმებლობა პარკებს არას უქადს ციმბირის რკინის გზას და ნავსნობას.

კერენსკის შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე

პეტროგრადში, მისის 30. კერენსკი, ფრონტიდან დაბრუნდა. მისი შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე დასაშლელია. მისი შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე დასაშლელია.

სახელმძღვანელო ხაზების საქმე

კიშბა, მისის 30. სამხედრო-სახელგარო მინისტრი კერძო დეპუტატ იტყობინება გავით „ოკოპირება პრავდა“-ს ხელმძღვანელის, პორუჩიკ ხაუსტოვის განათავსებულს, თუ იგი მართო მინისტრის შეურაცხყოფისთვის დატესტული, რადგანაც თავისივე რუსეთში ყველას აქვს უფლება თავისუფალ მსჯელობისა. ჯერ-ჯერობით ხაუსტოვი დატესტულია, რადგან იგი შემოსენილ სატყულის გარდა სამხედრო ორგანიზაციებს შეიარაღებულ ძალითაც ემუქრებოდა.

სახელმძღვანელო ხაზების ავაციონორები

კრიტიკა

პეტროგრადში, მისის 29. მოსკოვში, მთავარსარდალ ბრუსილოვის ნებართვით დაიწყო სრულიად რუსეთის ავაციონორული კრიტიკა. საბჭოთა პრეზიდენტის მისამართით: მოსკოვი, როდესაც კრიტიკის ბუფარი, 17.

მუშათა კონფერენცია

პეტროგრადში, მისის 30. დღევანდელი მუშათა კონფერენცია, მორიგ საკითხებად დასაშლელი პეტროგრადის წარმომადგენლის საქმე, წარმოების კანტროლი და მოწოდებები, ბრძოლა უსაქმური მისის წინააღმდეგ და ომის შემდეგ წარმოების დემობილიზაცია. შრომის მინისტრმა სპეციალურად თავის სიტყვაში ხაზი გაუსვა იმას, რომ წარმოების კანტროლი და მოწოდებები რომელიმე კლასის საქმე კი არ არის, არამედ ეს სახელმწიფოს მოვალეობაა. მწირი მუშაობის და მუშათა შრომის მიზნად უთანხმოება სამედიცინო სამართლით უნდა გაიჩინოს და არა ძალადობით. ჩვენ სოციალურ რევოლუციის ხანაში ვცხოვრობთ—საბჭოთა პირთა ან ჯგუფთა გამარჯვებით არ გამოარჯევს. საფინანსო და სამეურნეო საქმის მართვითი დემოკრატია ვერ გადასწყვეტს, საჭიროა ყველა ქვეყნის დემოკრატის შეგება, ძალდატანება. შეერთებული ძალი უნდა გარდასწყდეს ომისა და ზავის საკითხით. კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტმა შედეგი რეზოლუცია მიიღო: სამეურნეო ცხოვრება დასაბუთებისგან ჩხინის მუშათა მიერ დაწესებული კანტროლი მრეწველობისა და სურსათის განაწილება. ამასთანავე ეს კანტროლი საფინანსო და ბანკის ოპერაციებზედაც პიროვნობებს. ეს კანტროლი კი მაშინ განხორციელდება, როდესაც ახალი სახელმწიფო მუშათა და ჯარისკაცთა ხელში გადავა.

შავი ზღვის ფლოტის დემოკრატია

მინსკი, ფრონტიდან დაბრუნდა შავი ზღვის ფლოტის დემოკრატია. ჯარმა მას დიდი თანაგრძობა აღმოუჩინა. ზოგიერთ ადგილებში ლენინის მომხრეებთან კამათი გამართეს. სიეროთი შთაბეჭდილება დამაკაყოფილებელია. დღევანდელი სამხედრო ასპარეზის უზენაესი გაემგზავრნენ.

უწესრიგობა ბრძოლის ველზე

პეტროგრადში, მისის 31. დროებითი მთავრობა აცხადებს, რომ ფრონტიდან მოსულია ცნობები, რომ იქ დიდი უწყობილობაა. ჯარის კაცები აღარ ემორჩილებიან უფროსებს, მოვალეობას აღარ ასრულებენ და თავისი ნებით სტრეფენ. პაპიციების დროებითი მთავრობა აცხადებს, რომ ყველა დამნაშავე სამართალში იქნება მიცემული.

ქაპოტკინის ჩახვდა პეტროგრადში

პეტროგრადში, მისის 30. დამის პირველ საათზე პეტროგრადში მომავალ თავად ქაპოტკინის სადგურზე დახვდნენ მინისტრები: კერენსკი, სკოპოლნი, ნეკრასოვი და სხვა და სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლები. კერენსკი სიტყვით მიესალმა ქაპოტკინს.

ტრუშკოვის ფინანსთა მინისტრების ახანაგად დანიშვნა

პეტროგრადში, მისის 30. სამიწად-მოქმედო მინისტრის ამხანაგად ტრუშკოვი, ფინანსთა მინისტრის ამხანაგად ინიშნება. ამიერიდან მან უნდა განაგოს საგლეხო და სხელმწიფო ზანკი, საერთო კრედიტის დაწესებულებათა და წვრილი კრედიტის საქმეები.

კერენსკის შთაბეჭდილება ბრძოლის ველზე

აქცია შეიძინონ და განაცხადეს: თუ ბურჟუაზია შორს გაუბრუნებს თავისუფლების სესხის საქმეს—მუშები ცხდებიან უკანასკნელი გროშები დასავენ სამშობლოს სასხვერპლად.

მენაშინოვთა ყრილობა

მენაშინოვთა ყრილობა, რომელიც ნახშირის კრიზისის მიზეზებს გამოარკვევს. მენაშინოვები შესაფერის ზომებს თვითვე შეიმუშავენ. განზრახული აქვთ ინტერესების დასაცველად—ერთად შეჯგუფდნენ.

თავისუფლების ხეხის პროპაგანდა

პეტროგრადში, მისის 30. სახალხო განათლების სამინისტრომ ყველა მასწავლებლებს თავისუფლების სესხის პროპაგანდა დაავალა.

სამხედრო რეპუბლიკანურ კავშირის წევრთა აღდგენილება

კიშბა, მისის 30. სამხედრო-რესპუბლიკანურ კავშირის წევრები ღრმად აღფრთხილებს გამოსთქვენ მე-7-ე არმიის ზოგიერთა პოლკების გადღვრაზე და თანხმებიან დროებით მთავრობის სამართლიან გადაწყვეტილებას: ყოველს ღრმად იბრძოლოს ჯარისკაცთა მოვალეობის დამრღვევლთა წინააღმდეგ.

შავი ზღვის დამფუძნებელ კრებისათვის

პეტროგრადში, მისის 30. ყრილობამ გადასინჯა დამფუძნებელ კრების საარჩევნო უფლებათა შემოღების საკითხი. სხვათა შორის კომისიამ დაადგინა, რომანოვთა საგვარეულოს წევრებს საარჩევნო პასუხი უფლებები არ მიეცეს. შემდეგ კამათი განიმართა. მეშუაგვარეულები კოლონელის მხრიდან გამოყრდნობა რომანოვებს, რადგან მათი პარტიკულარული პასუხი პასუხისმგებელია, ყრილობამ საბოლოოდ დაადგინა: მონაწილეობა არ ექნებათ მხოლოდ ყრუ-მუნჯებს, „ოპეკაში“ მყოფთა და სულით ავადმყოფებს და სხვათა შორის თვის კი არავინ უფლებებს შეტყუებას არ უნდა არსებობდეს. მონაწილეობის მიღება ყველა მოქალაქე მიღებულია ავრდევს ზომები, რა რუსეთის ყველა მოქალაქე შეტანილ იქნას საში საში დღით ადრე-ადრე, რომელიც საგანგებო საჩივრებისათვის და განცხადებისთვის არის დაინშნული.

ს საათის ხაზუშაო დღე

კიშბა, მისის 30. რაგის ქალაქის საბჭომ დაადგინა დაუყოვნებლოდ შემოღების ყველა სამრეწველო დაწესებულებაში 8 საათის სამუშაო დღე.

კარნაულის ამბები

პეტროგრადში, მისის 30. დროებითი მთავრობის კარნაულის კომისიის დაამტკიცა მუშათა და ჯარისკაცთა აცხადება 8 საათის სამუშაო დღე.

პეტროგრადში, მისის 30. კონსტატივის მუშათა და ჯარისკაცთა დემუტაციების საბჭომ აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარე ლომანოვი მინისტრთა თავმჯდომარეს წარუდგინა და სამოსწავლო გეგმის კონსტატივის დასაბუთების და ტრანზიტის წასვლა მოახსენა. ეს წასვლა დროებით მთავრობის განკარგულებაში მოხდა. ამ ცნობების მიხედვით ზოგი გემი უკვე წასვლა კონსტატივიდან, ზოგიც მალე წავა, როცა სურსათის იტვირთება.

პეტროგრადში, მისის 30. კონსტატივის ახალი კომისარი პარჩევსკი

მინისტრის იქნა მინისტრთა თავმჯდომარის მიერ. კურნალისტებთან საუბარში მან განაცხადა, რომ იგი კონსტატივის რეალურ სასწავლებლის მასწავლებელია, სათადარიგო აფიცერი, რევოლუციის შემდეგ მას ებრაა ჯარის მცირე ნაწილი, რომელსაც ჯარისკაცთა საბჭოს დემუტაციად ამოირჩია. აქ იგი პარტიითა გარეშე დადგა. ბოლოშვილს ჯერ ფეხი არ მოუკიდებია კონსტატივიში. ბოლოშვილს დიდი გაგონა აქვს ზოგიერთ მატროსებზე, თორემ ჯარისკაცებში კი ჯერ არ გავრცელებულია.

გავიცევის დამთავრება კიევიში

კიშბა, მისის 30. გავიცევა, რომელიც ორი კვირა გაგრძელდა, ახლა დამთავრდა. სრული შეთანხმება მოხდა ოფიცინტებთან და ნომრის პარტიკულარების ამას იქით სასტუმროებში და სადგურის ბუფეტების შემოსავლიდან 15 პროც. მოსამსახურეთა სასარგებლოდ გადაიდგა.

გავიცევის შეჩერება ქ. იალტაში

იალტა, მისის 30. რადგანაც ასოთ-ამწყობებმა დიდი მოთხოვნები წამოაყენეს, იენისის პირველიდან განზრახული საგანთო სტამბების დახურვა.

„თავისუფლების ხეხი“

იალტა, მისის 30. ადგილობრივი მელიკონებმა დაადგინეს თავისუფლების სესხისთვის 15,000 მან. ობლი-

ომი და შავი

დ ე კ ე მ ბ ი

მთავარსარდალის ცნობა.

პეტროგრადში, მისის 30. დახვედრის, რუმინეთის და კავკასიის ფრონტებზე რეგულბრივი სრულია.

საგანგებოთა ბანაკის ცნობა. პარტიზმის 31. ხალხის ოფიციალ. ფრონტის უმეტეს მანიძელ ორივე მხრის არტილერია ენერგიულად ამოქმედდა. ოტშეილვის რაიონში, მინილკის გორაკთან ჩვენ მტრის თხრობის თავს დაესხია, გაგანადგურეთ და 10 ტყვე წამოვიყვანეთ.

მჭრინავთა მოქმედება. ლოტარინგიაში ჩვენ სპეციალ სასროლებით ჩამოვადეთ გერმანელთა საფრენი აპარატი. ორი მფრინავი დაგატყვევეთ.

პარტიზმის 30. დღის ოფიციალ. კალენდრის ზეგნის რაიონში საარტილერიო ბრძოლა მეტად გატვივრდა. შამანგენში, ზლინის და კონილეს მთებთან მტერი ჩვენს პოზიციებს მეტადვე ესროდა.

ახლო აღმოსავლეთი

პარტიზმის 30. ვარდარის მარჯვენა ნაპირზე ჩვენ მტრის რამდენიმე უწყარი იერიში მოვიგერიეთ. მდ. ცრის ტოტში საარტილერიო ბრძოლის დროს, ჩვენ მტრის ბატარეა ავადმყოფი.

მჭრინავთა მოქმედება. ორივე მოწინააღმდეგეს მჭრინავები ენერგიულად ამოქმედდნენ. ინგლისელმა მფრინავებმა პეტროგრადის დაუშინეს. საპერო ბრძოლის დროს მტრის ერთი პარკოვანი დაგზავნიეთ.

ინგლისის ბანაკის ცნობა.

მონაწილეობა არ ექნებათ მხოლოდ ყრუ-მუნჯებს, „ოპეკაში“ მყოფთა და სულით ავადმყოფებს და სხვათა შორის თვის კი არავინ უფლებებს შეტყუებას არ უნდა არსებობდეს. მონაწილეობის მიღება ყველა მოქალაქე მიღებულია ავრდევს ზომები, რა რუსეთის ყველა მოქალაქე შეტანილ იქნას საში საში დღით ადრე-ადრე, რომელიც საგანგებო საჩივრებისათვის და განცხადებისთვის არის დაინშნული.

ს საათის ხაზუშაო დღე

კიშბა, მისის 30. რაგის ქალაქის საბჭომ დაადგინა დაუყოვნებლოდ შემოღების ყველა სამრეწველო დაწესებულებაში 8 საათის სამუშაო დღე.

კარნაულის ამბები

პეტროგრადში, მისის 30. დროებითი მთავრობის კარნაულის კომისიის დაამტკიცა მუშათა და ჯარისკაცთა აცხადება 8 საათის სამუშაო დღე.

პეტროგრადში, მისის 30. კონსტატივის მუშათა და ჯარისკაცთა დემუტაციების საბჭომ აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარე ლომანოვი მინისტრთა თავმჯდომარეს წარუდგინა და სამოსწავლო გეგმის კონსტატივის დასაბუთების და ტრანზიტის წასვლა მოახსენა. ეს წასვლა დროებით მთავრობის განკარგულებაში მოხდა. ამ ცნობების მიხედვით ზოგი გემი უკვე წასვლა კონსტატივიდან, ზოგიც მალე წავა, როცა სურსათის იტვირთება.

პეტროგრადში, მისის 30. კონსტატივის ახალი კომისარი პარჩევსკი

მინისტრის იქნა მინისტრთა თავმჯდომარის მიერ. კურნალისტებთან საუბარში მან განაცხადა, რომ იგი კონსტატივის რეალურ სასწავლებლის მასწავლებელია, სათადარიგო აფიცერი, რევოლუციის შემდეგ მას ებრაა ჯარის მცირე ნაწილი, რომელსაც ჯარისკაცთა საბჭოს დემუტაციად ამოირჩია. აქ იგი პარტიითა გარეშე დადგა. ბოლოშვილს ჯერ ფეხი არ მოუკიდებია კონსტატივიში. ბოლოშვილს დიდი გაგონა აქვს ზოგიერთ მატროსებზე, თორემ ჯარისკაცებში კი ჯერ არ გავრცელებულია.

გავიცევის დამთავრება კიევიში

კიშბა, მისის 30. გავიცევა, რომელიც ორი კვირა გაგრძელდა, ახლა დამთავრდა. სრული შეთანხმება მოხდა ოფიცინტებთან და ნომრის პარტიკულარების ამას იქით სასტუმროებში და სადგურის ბუფეტების შემოსავლიდან 15 პროც. მოსამსახურეთა სასარგებლოდ გადაიდგა.

გავიცევის შეჩერება ქ. იალტაში

იალტა, მისის 30. რადგანაც ასოთ-ამწყობებმა დიდი მოთხოვნები წამოაყენეს, იენისის პირველიდან განზრახული საგანთო სტამბების დახურვა.

„თავისუფლების ხეხი“

იალტა, მისის 30. ადგილობრივი მელიკონებმა დაადგინეს თავისუფლების სესხისთვის 15,000 მან. ობლი-

თის დემოკრატია იძულებული იქნება ომი გააგრძელოს.

პური დაშლისათვის.

პიტაბა. მისის 30. მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს მიერ გაგზავნილი დელეგაციები კოლნის მხარის 24 სოფელი შემოიარეს და ყველან მოუწოდებდნენ ხალხს ლაშქარს პური მიწოდებოდა. გლეხები დაპირდნენ ზედმეტ ზალს ლაშქარს გაუგზავნიონ და აქვე გადართეს დელეგატებს დროებითი მთავრობის განკარგულებაში გადასცემთ 150,105 მან. და 9742 ფუთი პური.

ომი ბოლომდე.

სამხაბა. მისის 28. გუბერნიის გლეხთა ყრილობამ საქართველო სწრაფად დაიხრებინა. ომი დაიწყო. ომი დაიწყო. ომი დაიწყო.

სტოკოლმის კონფერენცია

მოსკოვში, მისის 30. მოსკოვის მუშათა და ჯარისკაცთა დემუტაციის საბჭომ დაადგინა სტოკოლმის სოციალისტურ კონფერენციაზე დელეგაციები გაგზავნოს.

ფრონტზე

მოსკოვში, მისის 30. მეტეფსმეტ დივიზიის წარმომადგენლები მოწოდებენ, რომ ფრონტზე ანარქია წესდება; დაძლიებულმა სრულიად მიიწიო; ყველა პოლკის კომიტეტებმა სასტოვ დაპყრობა დემუტაციის და დაძლიებულმა და მათ წინააღმდეგ ზომები მიღებულნი.

პეტროგრადში, მისის 30. ყველა

„პარტიზმ“-ს დატყუების გამო მუშათა და ჯარისკაცთა დემუტაციის საბჭოში გამოცხადებული ყველა მუშათა 1 დივიზიონის (რომელსაც ეკუთვნოდა „პარტიზმ“) მიმართვა. მიმართვაში განთქმულია: უაღრესი სიმწიფარე სამშობლოს უკუღრეს მდგომარეობის გამო და მოუწოდებს ყველას: გაიზარდონ წინააღმდეგ სამშობლოსადმი სოციალისტური წინააღმდეგობის სიყვარულსა და ექვემდებარებულნი მათთვის ომში გერმანელთა

